

(De Volkskrant, 4.1.2011)

Многи Словаци би за Нову Годину имали само једну велику жељу: што пре повратак на националну валуту, крону.

Пре две године је Нова година у Братислави била свечаније дочекана: Словачка – црна рупа у Средњој Европи је 1. јануара 2009. године, као прва земља бившег источног блока увела евро. Две деценије после смене комунистичких властодржаца, Словачка ће чинити у целости део успешног западног капиталистичког блока!

Огромни проблем дуговања Грчке и Ирске су јако преплашили Словаке. Сада већина становништва гледа на евро као на терет.

Евро је требало да пружи земљи финансијску стабилност и да побољша трговину са Западом. Данас, две године касније, многи Словаци се осећају преваренима. „Изгледа да смо им били потребни само да отплаћујемо њихове дугове“, каже 22-годишња студенткиња економије Петра Харгасова у једним новинама. Председник словачког Парламента Рихард Сулик (Richard Sulik) се у финансијском дневнику “Хосподарске новине” залаже за план по коме би Словачка изашла из еврозоне и поново увела сопствену валуту.

Словачки министар финансија Иван Миклош сматра да је неприхватљиво да инвеститори убиру добити од државних обвезница, а да друштво мора за то да сноси трошкове и ризик.

Огромни проблем дуговања Грчке и Ирске су јако преплашили Словаке. Сада већина становништва гледа на евро као на терет. Он одузима Словачкој могућност да девалвацијом сопствене валуте побољша сопствени положај у конкуренцији на међународним тржиштима. Земља им је постала члан клуба који је приморан да уравнотежи расходе са приходима, како би се неке земље спасле од банкрота.

Засад влада Словачке не планира да размотри поновно увођење круне. Али, Словачка је ипак дала на знање да не подржава све планове Брисела за штедњу. Тако је Словачка већ – као једина држава еврозоне – одбила да уплати свој разрезани удео од 800 милиона евра кризном фонду за Грчку. Словачки министар финансија Иван Миклош сматра да је неприхватљиво да инвеститори убиру добити од државних обвезница, а да друштво мора за то да сноси трошкове и ризик. „Добит је на тај начин приватизована, а ризик је социјализован. Ако су инвеститори прихватили превелике ризике, онда морају сами да сnose трошкове“, изјавио је новинској агенцији АП. Ипак, његова земља је уплатила свој део трошкова за гаранције пружене банкама Ирске, мада је у децембарској анкети показано да је против тога било 67% Словака.

Словаци са завишћу гледају своје комшије – Чехе и Пољаке. Ови нису прешли на евро и задржали су своје круне и злоте и имају више цифре привредног раста. Председник централне банке Пољске Марек Белка је истакао у децембру да његова земља не треба да наврат-нанос уведе евро. Прво је потребно да евро постане стабилна валута. Белка је још рекао: “Евро је амбициозан, али недовршен пројект”.

Председник Чешке Вацлав Клаус је често понављао да је евро „један неуспех“.

Председник Чешке Вацлав Клаус је често понављао да је евро „један неуспех“. Прошлог месеца је још утрљао и со у словачке ране својом примедбом да његова влада и централна банка не очекују увођење евра у ближој будућности.

Па ипак, словачки премијер Ивета Радичова до сада је говорила да Словачка има обавезе према еврѳу. Међутим, тај евро-ентузијазам, чак и у њеној сопственој партији – СДКУ, која је најѳуеуофилнија политичка странка у Словачкој, опада великом брзином.

Словацима се већ сада смучио евро

Пише: Петер де Вард
среда, 05 јануар 2011 11:00

(Превод са холандског **Василије Клефтакис**)